

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA	
Romániában	
Egész évre	850
Félévre	460
Negyedévre	240
Egy hónapra	85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is	4 lei
Bukarestben	5.-
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	ck 35.-
Egy szám	150

1925 május 5 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 99 szám

5685. Ijar 11

A csiki választási botrány a kamarában

Vaitoianu 14 millió lej hitelt kér az erdélyi kőbányáknak

(Bucuresti-Bukarest, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülését Garbovicanu elnök nyitotta meg. Elsőnek Trifon nemzetipárti képviselő szólalt fel, aki a napirenden lévő közigazgatási törvényjavaslatról szól hozzát. Hangsúlyozza, hogy a jelenlegi javaslat a mindenkori kormányok befolyása alá helyezi a közigazgatást.

Utána Sándor József szólalt fel, aki a csikmegyei szenátorválasztások visszaéléseit ismerteti részletesen. Felsorolja az urnalopásokat, atrocitásokat és megemlíti, hogy a választás eredményét most sem hirdették ki.

A szenátus ülésén Mardarescu tábornok bejelentette a tisztok előléptetését szabályozó új javaslatot.

Vaitoianu tábornok egy 14 millió hitelt megszavazását kéri a kolozs- és aradmegyei kőbányák kitermeléséhez, illetve fejlesztéséhez.

Ezután a szenátorok a szekciókba vonultak vissza.

„Folytonosság kell, nem forradalmiság“

(Berlin, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hindenburg tábornagy az eddigi tervek szerint május 11-én, vagy 12-én foglalja el hivatalát. Az ünnepek, amelyek ez alkalommal végbemennek, két részben fognak lejárni. Az egyiknek a nemzetgyűlés épülete lesz a színhelye, ahol Hindenburg Loebé nemzetgyűlési elnök kezeibe le fogja tenni az esküt a köztársaságra és az alkotmányra. Az eskütétel ideje alatt egy diszszád áll fel az épület előtt. Miután az eskütétel megtörtént, a tábornagy szemlét tart a csapatok fölött. Hindenburg ezenkívül rövid beszédet fog intézni a képviselőkhez.

A tábornagy egyébként ma megjelent a választás vezetőjénél és a ceremóniáknak megfelelőleg bejelentette, hogy köztársasági elnökévé való megválasztását tudomásul veszi és elfogadja az állást.

A német birodalmi kereskedelmi és ipari szövetség közgyűlésén dr. Luther birodalmi kancellár nagyszabású beszédet tartott, amelyen mindenképp Németország gazdasági helyzetével foglalkozott, majd áttért az ország külpolitikai helyzetére is és rámutatott arra az új állapotra, amely Hindenburgnak birodalmi elnökké való megválasztása következtében jött létre. Mindenképp hangsúlyozta, hogy a német külpolitika, mindenképp pedig a biztonsági javaslatok semmiféle változást nem fognak szenvedni.

— A népek — mondotta Luther — mindinkább érzik annak a szükségét, hogy az Európára sulyosodó bizonytalanság és homály eltűnjön. Ha ezt el akarjuk érni, akkor folytonosságra kell törekednünk, nem pedig forradalmiságra.

A kiűrés kérdéssről szólva, tarthatatlannak mondotta a mai helyzetet. A szövetségesek azt állítják, hogy Németország nem tett eleget szerződési kötelezettségének és hogy ezért indokolt a megszállás fentartása. Ennek véget kell vetni nem csak német érdekből, hanem az egész világ jól felfogott érdekében is. Az európai politika megszínylet ezért az állapotot. A német kormányának a kérdésben elfoglalt álláspontja pedig épúgy fennáll az új elnök megválasztása után, mint azelőtt.

A beszédből Németországban általában azt következtetik, hogy a német külpolitika iránya egyáltalában nem változik és Hindenburg a kiűrés ellenében megkötendő biztonsági szerződést alá fogja írni.

A szociálisták győztek a francia községi választásokon

Megerősödött a kormány többsége

Páris, május 4. A francia községi választások a szociálisták impozáns győzelmével véződtek. Megválasztottak összesen negyvenkilenc képviselőt, akik közül harmincan a köztársasági szocialista párthoz, tizen a baloldali köztársasági párthoz, négyen a radikálisokhoz, hárman a konzervatívokhoz és ketten a független szocialista párthoz tartoznak. Harmin-

egy kerületben pótválasztás lesz. A kormánytöbbség tehát nemcsak hogy megmaradt, hanem gyarapodott is. Lyonban a tiszta Herriotlista győzött. Baloldaliakat választottak meg Bordeauxban, Toulouseban, Orleansban és Calaisban is. Ajaccioban véres összeütközések voltak, amelyek során ketten meghaltak és számosan megsebesültek.

Meggyilkolták Montefiore Mózes unokáját?

Páris, május 4. Titokzatos haláleset tartja izgalomban Franciaország főúri köreit. Az egyik vidéki kastélyban, amelynek tulajdonosáról egyelőre nem emlékeznek meg a lapok, holtan találták gróf Montefiore Gerardot, a híres Montefiore-család legfiatalabb férfi tagját, Montefiore Mózes unokáját. A fiatal gróf néhány nappal ezelőtt érkezett Párisba, hogy felvegye az érintkezést egy régi barátjával, Doux kisasszonnyal, az egyik párisi mulató tagjával. Montefiore Gerard a világháborúban kötött ismeretséget a szép francia hölgygyel, aki akkor ápolónő volt az egyik repülőosztály kórházában. A gróf akkor még fiatalkorú volt és noha már akkor elhatározta, hogy feleségül veszi, nem

vezethette oltárhoz. Nemrég betöltötte a 21-ik évét és azonnal a francia fővárosba sietett, hogy szerelmesét nőül kérje. Doux kisasszony elvezette a fiatal grófot egy vidéki kastélyba, ahol két napig laktak együtt. A harmadik reggelen a kastély személyzete hiába kopogtatott a fiatal gróf hálószobájának ajtaján. Feltörték a zárt és rémülten látták, hogy Montefiore Gerard holtan fekszik ágyában. Az esetet azonnal jelentették a rendőrségnek, amely bevezette a nyomozást annak kiderítésére, vajjon gyilkosság történt-e, vagy pedig a fiatal gróf önként vált-e meg életétől.

Az eset Franciaország magasabb társadalmi köreiben kinos feltűnést keltett.

A parasztpárt

a királynál tiltakozik a besszarábiai terror ellen

A „Viitorul“ Stere azonosság letartóztatását követeli

(Bucuresti-Bukarest, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pan Halipa ügye még mindig napirenden van. A parasztpárt végrehajtó-bizottsága tegnapi ebden az ügyben értekezletet tartott és elhatározta, hogy memorandumot terjesztenek a király elé, amelyben ismertetik Pan Halipa esetét s azonkívül feltárják az uralkodónak a besszarábiai állapotokat.

Ma délelőtt Mihalache megjelent a királyi palotában és átnyújtotta a memorandumot. Az uralkodó még mindig gyengélkedik s ezért Mihalache csak hiotunak tudta a memorandumot átnyújtani. A memorandum közli, hogy a besszarábiai nép eddig türelmesen szenvedte a

terror, azonban elérkezett a cselekvés órája. A memorandumot az „Aurora“ közzétette és annak tartalma nagy szenzációt keltett.

A parasztpárt végrehajtó bizottságának tegnapi határozata értelmében közelebből Bukarestbe összehívják a besszarábiai parasztszövetség kongresszusát, hogy Pan Halipának elégtételt szolgáltassanak.

A „Viitorul“ mai számában hosszabban foglalkozik Stere professzor besszarábiai működésével és a parasztpárti vezér azonnali letartóztatását kéri, azon a címen hogy Oroszország részére kémkedik. A „Viitorul“ hirtelen nagy szenzációt keltett.

Mit tartalmaz az új ki- és bevándorlási törvény

A kivándorlási rendelkezések újabb megszorítása

(Bucuresti-Bukarest, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Monitorul Oficial“ tegnapi számában jelent meg az új ki- és bevándorlási törvény, melynek főbb intézkedéseit az alábbiakban ismertetjük.

Az új törvény szerint kivándorló minden román állampolgár, aki hosszabb vagy rövidebb időre tengerentúli kontinensre költözik azon célból, hogy magának más államban szerezzen egzisztenciát. Bevándorlónak tekintik az az idegen állampolgár, aki hasonló célból Románia területére költözik. Nem tekinthető bevándorlónak az, aki meghatározott időre jön az országba, illetve hagyja el az ország területét azért, hogy e meghatározott időn belül valamilyen munkát elvégezzen.

Nem vándorolhatnak ki azok a 17 és 28 év közötti román állampolgárok, akik nem tettek eleget az ujoncozási kötelezettségüknek vagy akik ellen valamilyen eljárás van folyamatban. Kiskoruk 17 és 21 éves kor között, akik nem rendelkeznek e célra szolgáló beleegyezéssel. Leányok, akik még nem töltötték be huszonötödik életévüket, ha kísérőik erkölcsösen foglalkozásukról közismertek. (Ez a pont a leánykereskedelmek akar gátat vetni.) Asszonyok, akik nem rendelkeznek férjük beleegyezésével,

vagy pedig ha tizenötéven aluli gyermekeiket hagynák otthon. Szülők, akik nem gondoskodnak az országban maradó hozzátartozóikról.

Minden kivándorolni szándékozóknak olyan utlevelet kell kérni, amelyen fel van tüntetve, hogy kivándorlás céljából lett kiállítva. (Passaport de emigrare.)

Csak azok a kivándorlási ügynökségek és hasonló vállalatok működhetnek, amelyek a munkaügyi minisztérium erre vonatkozó speciális autorizációjával rendelkeznek. Ezek az engedélyek bármikor visszavonhatók.

A munkaügyi minisztérium a bevándorlási bizottság jelentése alapján meghatározhatja, hogy milyen szakmabelieknek van részben vagy egészben megtiltva az ország területére való bevándorlás.

Meg van tiltva a bevándorlás azoknak, akik munkaképtelenek, kivéve, ha eltartásukat biztosítani tudják és ezt igazolják. Meghatározott foglalkozás nélküliek, akik közjótékonyági segélyre szorultnak. Akik ragályos betegségben szenvednek és végül azok, akik állambiztonság szempontból kifogás alá esnek.

A munkaügyi minisztérium mellett egy speciális bizottság fog működni, mely ellenőrizni fogja ennek a törvénynek a pontos végrehajtását.

1925 május 4

Törökvis 2:2 (2:1).
st keltett. A Török-
és kis szerencsével

VÉSZET

műsora
icsilányok (Neményi
érsékel helyárrakkal,

tány (23-adszor, bér-
llyel. Neményi Lili-
zat 190)
onyi llyel, Neményi
n B, sorozat 187)

SORA
május 2. Prater. A
timentális szerelmi
ben Mary Philbin és

k csodája. Hatal-
on's. Főzerepben
ube.

május 3. Siva-
dráma 6 felvonás-
ben William Hart.
ánember. I. rész,
dordráma. Fősze-

május 3. Froso.
elvonásban. F. Inre
énye után. Fősze-
an.

6. Szenzációs bün-
lőzők életéből. Fő-

ÉSEK

b bettve 6 lej. Leg-
nek 30% kedvezmény
re fizetendő
roz 4 lejért laká-
alea Motilor — Mo-
ut 129) a Jókai-
leítávozott, „Ajour“.
lygközönség szives
ását kéri továbbra
h M.-né. 8940

tanító

magyar, német,
g románban ered-
és oktatást elvál-
lal, állandó
maszát nyerhet
geten. Ajánlatok
si igények meg-
sével „Biztos
ncia“ jellegre
lap kiadóhivata-
hoz kéretnek.

plet mozifelszere-
ó, esetleg társulok.
Mara, Minerva ká-
ulajdonosa.

ó teljes berende-
ő forgalmu üzlet-
g, Str. Motilor (v.
pri ut) 94 szám. Ér-
ugyanott. 8906

endü kóser koszt,
anusoknak külön
as 1-től kapható.
kiadóban. 8925

mosógép, Cifka-
nix és egy emel-
vattyu eladó. Naf-
hos, Blaj. 8939

mhez garancia-
rendelkező pénz-
restetik. Ajánla-
ó“ jellegre.

elyiség a Regina
ában 5 éves szer-
azonnal átadó.
z he tni Rudolf
írdetési vállalat-

t könyvelőt, aki
német, magyar
t is ellát, május
épésre keresek.
ajánlatok Grün-
man, Széchenyi-
éretnek.

IRÓK ÉS IRÁSOK

„Allatok, emberek és istenek“

Ossendowsky utleirő könyve

Tudósok a könyv adatainak hitelességén vitatkoznak. Kétségbevonják tudományos értékét és pontról-pontra követik Ossendowsky utjának térképét, hogy megfelele az eddigi felfedezéseknek s hol tér el Ossendowsky azoktól az igazságoktól, amelyeket idáig földrajzi tudásunk szilárdnak fogadott el. A vita nem dőlt el s kétséges is, hogy végérvényesen akár Ossendowsky, akár Hedin Sven győztes tudjon maradni: Tibet ma is olyan rejtelem, ahol kétségenkívüli igazságokat egyik fél sem tud a maga érvei mellett leszögezni.

Ossendowsky nem tudós, a szó közfogalmat fedő értelmében. Nagyműveltségű vállalkozó, bányák igazgatója, aki 1920 elején a szibériai Krasnojarszkból keresi a kiutat a bolsevista forradalom üldözése elől. Ez az üldözés indítja el, ez az üldözés vonul végig egész utján s az a gyűlölet, mely a bolsevista uralom ellen él benne, glorifikálja szemében a vad mongol kulturátlanságot s láttaja vele az örült Unger-Sternberg bárót félistennek, aki hihetetlen kegyetlenséggel készíti elő és álmodja az új Dzsingisz-khán uralmát, hogy a forradalmak tűzében pusztuló világot a maga kulturátlanságával, brutális erejével győzze le.

Szovjet-Szibérián keresztül menekül Ossendowsky egész a mongol-tibeti határig, mindvégig egyetlen gondolattól vezéreltetve: kijátszani a bolsevista uralmat, mindenütt és minden eszközt igénybevenni a menekülése biztosítására s egyben a bolsevista uralom gyengítésére. A tulkulturált, nagyműveltségű Ossendowsky itt egyre jobban eltávolodik a kulturától és műveltségtől, ami alatt a szibériai hómezők között egyébként is csak az emberekkel való érintkezés érhető, vagyis kerüli azokat, akik az európai kultúra érezhető, mert bolsevistagyanus lehet. A kóborlók, Szibéria vad kalandorai biztos vezetők a bolsevista törtételek között. Ezzel egyttal az eddig passzív és menekülő ellenforradalmár Ossendowsky átalakul aktív ellenforradalmárrá, aki gondolkodás nélkül gyilkol és pusztít az ellenforradalom érdekében.

Egyre jobban közeledik Mongolia felé és Ossendowsky egyre jobban rabja lesz a mongol miszticizmusnak.

Atitva ezzel a hittel, fején a buddhista papok jóslatával, elérkezik Ossendowsky utja legérdekesebb részéhez: Unger-Sternberg báró ellenforradalmi táboráig.

Unger-Sternberg báró a bolsevik forradalom leverésére szervezte meg ázsiai lovashadosztályát. Az európai sajtó a cikkekre ezreibe foglalkozott Unger-Sternberg báró hirhede alakjával. Ami Unger-Sternberget kiemelte az ellenforradalmi táborok csapatából, az a legendás kegyetlenség, amivel hadjáratát vezette. Valószínűleg senki sem került — idegen — olyan közelségbe hozzá, mint Ossendowsky, s ezért egyetlen ilyen írás sem jellemezte olyan tisztán, mint ahogy ebben a könyvben kirajzolódik az egész csapat arca, mely közel ezer évre tekint vissza a nagy mongol uralom felé és furcsa anakronizmusként bug fülünkbe az autó tülökje, mely felveri a mongol sivatag csendjét.

Ossendowsky hallatlan készséggel tudja megrogzítani és bevilágítani az egész mongol hitet és rajongást, mely benne él a földben, a levegőben s a nekünk évezredes elmaradt kulturátlanságot, mint egy fölöttünk álló, lélek és hit biztos bázisára épített erőt és kulturát megrajzolni. S teszi mindezt anélkül, hogy egy pillanatig is szem elől tévesztené annak a politikának és világfelfogásnak ostromozását, mely elől menekül, s amely szinte a könyv végső céljának is látszik, egészen belletrisztikai eszközökkel és hatással, ami egyttal magyarázata is népszerűségének.

Számos női bajnál a természetes „Ferencz József“ keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a Ferencz József-víz az egész világon a legjobb sikerrel alkalmazható. Kapható gyógyszerárakban drogeriákban és fűszerüzletekben. 6

Földet követelnek

a palesztinai zsidók az angol kormánytól

Amery gyarmatügyi miniszter nyilatkozata

(Jeruzsálem, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet jelezte már röviden Amery angol gyarmatügyi miniszternek Jeruzsálemben történt látogatását. Az angol államférfi, aki Bagdadból repülőgépen jött Jeruzsálembé, megérkezése után nyomban fogadta a Vaad-Leumi küldöttségét. A küldöttségben részt vettek Uziel rabbi, Disengoff jaffai polgármester, Ben-Zwi, dr. Thon, J. Mejuchas, H. M. Calvariski és dr. Eljahasch. A Jewis Agency részéről Kish ezredes csatlakozott a küldöttséghez. A küldöttség tagjai héber nyelven beszéltek, a beszédet a miniszternek angolra tolmácsolták.

Kincstári földeket a bevándorlóknak

Uziel rabbi üdvözlő szavai után a miniszternek két emlékiratot nyújtottak át. Az egyik emlékirat felpanaszolja, hogy a közszégi törvényt még mindig nem léptették életbe s rámutat a kívánság sürgősségére. A második memorandum feloleli a jisuv véleményét a kormány politikájáról, amely a memorandum véleménye szerint nem fedi a Palesztina-mandátum érvényben lévő határozatait, különösen ami a bevándorlást és a közoktatásügyet illeti. A kolonizáció legfőbb életeleme tudvalevőleg a bevándorlás, a kormány pedig, ahelyett, hogy elősegítené a bevándorlást, még megnehezíti azt. A gazdaság illusztrálására a memorandum konkrét eseteket sorakoztat föl. A mandátum hatodik pontja a kormány köteletségévé teszi a zsidók minél sürűbb letelepedésének előmozdítását a kincstári és szabad földek átengedésével, azonban a kormány ugy a költségvetésről szóló jelentésében, mint a népszövetség mandátumbizottságához eljuttatott üzenetében csak a zsidók által eszközölt telekvételekre hivatkozik, de arról említést sem tesz, hogy a zsidók számára telket kellene juttatniok. A Vaad-Leumi követeli tehát, hogy a zsidóknak haladéktalanul adják át a kincstári és a szabad földeket.

Ami a közoktatást illeti, a memorandum felállítja azt a követelést, hogy a kormány ugyanolyan arányban támogassa a zsidó közoktatásügyet, mint a többi Palesztinában élő nemzetiségeket.

A miniszter válaszában kijelentette, hogy a zsidók ne tévesszék szem elől a tényt, hogy az arabok Palesztina lakosságának nagyobb részét képezik. A zsidó nemzeti otthonnak fenn kell állania az arab nemzeti otthon mellett. Mindkét nemzetiségnek a palesztinai patriotizmus szellemében kell egymást megértenie. Ami a zsidó közszégi törvény ratifikálását illeti, a miniszter megígérte, hogy ezt minél előbb el fogja fogadni.

A Jabotinsky-párt párisi konferenciája

(Páris, ápr. 30. Az Uj Kelet állandó munkatársától.) Jelentette az Uj Kelet, hogy április végére a Jabotinsky vezetés alatt álló revizionista-cionista párt világkonferenciát hívott egybe. A konferencia ma meg is kezdette tanácskozásait a palesztinai és több európai ország kiküldötteinek jelenlétében. A megnyitó ülés lefolyását az alábbiakban adjuk:

A konferenciát délután ötkor a párisi központi iroda vezetője Berchin-Benedictoff nyitotta meg, utána Jabotinsky üdvözölte pár szóban a megjelenteket. A konferencia elnökevé Tiomkin Vladimirt (aki az első bázeli kongresszus alelnöke is volt), alelnökeivé Jabotinskyt és Israel Cohent (Szaloniki) választották meg.

A tárgysorozat első pontja Berchin-Benedictoff beszámolója volt a központi bizottság működéséről. A központ kiadja azt a lapot, amely az oroszországi cionista szervezetnek volt hajdan hivatalos közlönye: a „Raszvjetet“. Aktivista-cionista csoportok alakultak: Palesztinában, Litvániában, Lettországon, Esztóniában, Lengyelországban, Francia, Görög, Németországban, Ausztriában, Bulgáriában, stb. A franciaországi működés főképp abban állott, hogy a franciaországi cionista-szervezet szinte teljesen feloszlóván, egyedül ez a párt tart időről-időre cionista előadásokat.

Groszmann Méir, a Zsidó Távirati Iroda igazgatója számolt ezután be palesztinai tapasztalatairól. Nagy elragadtatással nyilatkozott a Palesztinában élő zsidók gazdasági helyzetéről, de szemükre

ják intézni és pedig lehetőleg a Vaad-Leumi előterjesztései alapján.

Lecke az araboknak

Az arab küldöttséget a miniszter a zsidó küldöttség után fogadta. Huszonhatan voltak a küldöttségben a mohamedán, keresztény és arab-klub megbízásából. Szónokuk El Furaki felpanaszolta, hogy Palesztina gazdaságilag és kulturája tekintetében visszafejlődik és hogy az arab lakosság elveszíti az idők során szerzett jogait. Mindezt Anglia cionista politikája idézte fel, különösen pedig a zsidóság nagyszámú bevándorlása. Kifogásolták, hogy a zsidók közép- és főiskolákat építenek, tanító- és nevelőintézeteket létesítenek, míg az arab népműveltség érdekében mi sem történik.

A miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy kénytelen az arab küldöttség állításait, különösen ami Palesztina gazdasági és kulturális visszafejlődését illeti, megcáfolni. Nemcsak a statisztikai adatok, hanem a saját és más angol vezetőférfiak személyes tapasztalatai azt igazolják, hogy Palesztina az utóbbi tíz esztendőben nagy és mindinkább emelkedő fejlődés színhelye, olyan virágzás, amely a legjobb reményekre jogosít. Az országot modern utak szelik át, hatalmas mocsárterületeket csapolnak le és ezeket átváltoztatják termőföldé és erdőkké.

A zsidók a kormány legcsekélyebb támogatása nélkül, saját erejükkel és saját eszközeikkel városokat építenek, gyarmatokat létesítenek, felépítik saját iskoláikat és intézeteiket, kizárólag a maguk pénzén ugyanakkor, amikor a kormány az araboknak a városokban és a falvakban iskolákat építtetett, amelyeket azonban, fájdalom, nagyon gyéren látogatnak.

A teljesítmények beszélnek, nem a panaszkok

— Indokolatlan — folytatta a miniszter — a zsidók túlságos nagymérvű bevándorlásáról panaszkodni. A statisztikai adatok szerint Palesztina zsidó lakossága az utóbbi négy évben hetvenezer lélekkel szaporodott, de ugyanazon időtartam alatt az arab lakosság százezer lélekkel gyarapodott. Az arabok urai a földnek. Az arab delegáció tagjai minden alkalommal biztosították az angol kormányt arról, hogy az arab népnek van ereje és eszköze arra, hogy kiépítse saját államát. Kérdem, ki akadályozza az arabokat abban, hogy gazdasági, technikai és kulturális téren Palesztinában ne vállalják a vezetőserepet. Hiszen a felmutatható teljesítmény sokkal meggyőzőbben beszél, mint a sok panasz, és az indokolatlan és helytelen vádaskodás.

A miniszter ezután kézfogással bucsuzott el a delegáció tagjaitól, akik lehanggóval távoztak.

hányja, hogy a még megoldatlan sorsu zsidó tömegekkel nem törődnek, így a politikai cionizmus gyengülésének nagyban ök okai. Szintén csak a Jabotinsky-féle és az Uj Keletben ismertett programot tartja helyesnek. Tapasztalatai szerint Balfour személye azért volt biztonságban, mert személye körül zsidó és nem arab rendőrök teljesítettek szolgálatot, míg Damaszkuszban arab rendőrségre volt bízva, minek következtében zavargások is voltak. Tel-Avivban Purimkor 3000 arab is résztvett az ünnepeken, de tudták, hogy 600 zsidó csendőr van a városban. Szükségesnek tartja, hogy a zsidótelepek elszigeteltsége miatt Jeruzsálem és Haifa közt, Jerichó és Szíchem körül létesítsenek zsidótelepeket.

Dr. Hoffmann (Riga) bejelenti, hogy a legerősebb aktivista szervezet szerinte Litvániában van. Ennek oka az, hogy a zsidó tömegek cionista lelkesedése ellenére is a nemrég alakult államnak saját országos központja nem volt, amint hogy nem is lehetett és így az aktivista érzelmi cionisták mindent maguk végeztek, sőt a politikai ellentétek fentartása mellett is Weizmann professzor direktre hozzájuk fordult a KKL és a KH ügyében és ők a munkát el is végezték. A zsidó kisebbségi politikán irányítanak és az oroszországi zsidó kommunistáktól anyagilag támogatott jiddisista mozgalmat, amely magát parlamenti kérdéssé nőtte ki, csak az aktivistáknak sikerült legyőzni. A munkát főleg két ifjúsági szervezet: a Hasmonea diákkartell és a Trumpeldor szervezet végezte, mely előbbinek a nevében:

Gellstein (Riga) Barissziához hasonló monaa működését is kiterjesztette más országokba és a KKL Antiszemita diákkartell léptek fel és a zsidó szervezetek.

Dr. Hoffmann aktivista tábor nem általános cionista tábor mert itt a hivatalos cionista tábor képviselői vannak. A cionista tábor képviselői azonban állást foglalnak az aktivista tábor mellett. A cionista tábor képviselői azonban állást foglalnak az aktivista tábor mellett.

Israel Cohen, toje a görögországi Dr. Zinovi Ty lesztina-immigráció 1881-iki orosz pogromjának utókövetője. A cionista tábor képviselői azonban állást foglalnak az aktivista tábor mellett. A cionista tábor képviselői azonban állást foglalnak az aktivista tábor mellett.

1. Agrárreform mely szerint a földet a zsidóknak kell adni.
2. A föld alapja a zsidóknak kell adni.
3. a jelenlegi talajt, az erdőket és az erdőket a zsidóknak kell adni.

A konferencia fogunk számolni.

Előterbe reorganiz

Nem ejtették el a

(Cluj-Kolozsva) A zsidó tábor képviselői azonban állást foglalnak az aktivista tábor mellett. A cionista tábor képviselői azonban állást foglalnak az aktivista tábor mellett.

A Faegyesület reorganizációja a zsidó tábor képviselői azonban állást foglalnak az aktivista tábor mellett. A cionista tábor képviselői azonban állást foglalnak az aktivista tábor mellett.

A másik terv hoz és munkaadó a tervnek kétségtelenül de vannak súlyos következményei. Ezeket tehát meg kell vizsgálni. Ezeket tehát meg kell vizsgálni. Ezeket tehát meg kell vizsgálni.

A fások szervezete a közeljövőben a zsidó tábor képviselői azonban állást foglalnak az aktivista tábor mellett. A cionista tábor képviselői azonban állást foglalnak az aktivista tábor mellett.

vtól

Vaad-Leumi

az araboknak

er a zsidó kül-
n voltak a kül-
ny és arab-klub
ki felpanaszolta,
lturájá tekintet-
lakosság el-
t. Mindezt An-
különösen pedig
ándorlása. Kifo-
s főiskolákat épí-
létesítenek, míg
mi sem történik.
yoza, hogy kény-
különösen ami
visszaféjlődését
tisztítási adatok,
Férfiak személyes
esztina az utóbbi
kább emelkedő
zása, amely a
országot modern
áleteket csapol-
rműföldé és er-

lyebb támoga-
s saját eszkö-
armatokat léte-
ás intézeteiket,
nakkor, amikor
rosokban és a
amelyeket azon-
atnak.

nyek beszélnek,
szok

miniszter — a
rlásáról panasz-
Palesztina zsidó
tvenezer lélek-
lőtartam alatt az
gyarapodott. Az
delegáció tagjai
angol kormányt
ereje és eszköze
gát. Kérde, ki
hogy gazdasági,
ztinában ne vál-
lmutatható tel-
zél, mint a sok
elen vádaskodás.
bucsuozott el a
távoztak.

nciája

orsu zsidó töme-
ikai cionizmus
Szintén csak a
ismertett prota-
s szerint Bal-
ban, mert sze-
örök teljesítettek
rab rendőrségre
vargások is vol-
arab is résztvett
00 zsidó csendőr
a, hogy a zsidó-
zsálem és Haifa
esítsenek zsidó-

hogy a legerő-
vániában van.
ek cionista lel-
akult államnak
amint hogy nem
elmű cionisták
fikai ellentétek
fesszor direkté
üggyében és ök
kisebbségi poli-
gi zsidó kom-
disista mozgal-
ssé nőtte ki,
zni. A munkát
mona diákkar-
zte, mely előb-

Gellstein (Riga) szólal fel, aki ismerteti a Barissziához hasonló, burschenschaft-jellegű Hasmonaea működését. A kartell Lett- és Esztországra is kiterjesztette működését, mely főleg a hebraizálásban és a KKL valamint KH munkában áll. Antiszemita diákmozgalmakkor erő ellenében erővel léptek fel és a zsidó diákságnak a nyugalmát megszerzték.

Dr. Hoffmann (Bécs) Ausztriában a kisszámú aktivista tábor nem szerezhette azzal érdemeket, hogy általános cionista tevékenységével példát mutasson, mert itt a hivatalos cionista szervezet a teljesítőképeség maximumát mutatta fel. A tevékenység abban állhat csak, hogy az Unitas nevű egyetemi hallgatószervezet és a „Bezirksnachrichten“ című lap az aktivista gondolatot hirdetik. Megalapítójuk egyébként Wolfgang von Weisl, neves újságíró.

Israel Cohen, a szalonikii Pro Israel szerkesztője a görögországi aktivisták üdvözlését hozza.

Dr. Zinovi Tyomkin (Konstantinápoly) a Palesztina-immigrációról terjeszti elő véleményét. Az 1881-iki orosz pogromok óta a keleti zsidóság nép-vándorlást mutat fel. A vándorlás méretei néha csökkentek, de pl. 1914-ben a zsidó emigránsok száma elérte a milliót. Ez a vándorlás érdekes jellegzetességet mutat fel a más nemzetiségűekével szemben. Míg például az olasz emigránsok nem maradnak ott, ahová vándorolnak, addig a zsidók igyekeznek végérvényesen letelepedni. Látnivaló tehát, hogy míg mások ideiglenes lakócsereit, addig a zsidók végérvényes megoldást keresnek. És ezt a végérvényes megoldást most csak Palesztinában lehetnek meg akkor, amikor a főbevándorlási központok, Brazília, Kanada, Argentína és főképp az Egyesült-Államok kapuit bezárták. És félt, hogy Palesztina is automatikusan el fog zárulni, ha a következő három reformot keresztül nem viszik:

1. Agrárreform a török törvény alapján, mely szerint a kormány tulajdonába megy át minden föld, amely 3 éven át megműveletlen.
2. A föld alapján államkölcstől bocsátanak ki és
3. a jelenlegi bevándorlási törvényt hatálytalanítva, az erkölcsi és egészségügyi ellenőrzését az immigrációnak a cionista szervezetre kell bízni.

A konferencia további lefolyásáról szintén be fogunk számolni. Fischer Ernő.

Előterben a Faegyesület reorganizálásának kérdése

Nem ejtették el az UGIR-hoz való csatlakozás tervét sem

(Cluj-Kolozsvár, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi napokban a Faegyesület régen húzódo problémájáról különböző hírek kerültek forgalomba. Egyes verziók szerint újból a Faegyesület reorganizációjának kérdése van előterben, míg mások tudni vélik, hogy a fásoknak az UGIR-hoz való csatlakozása küszöbön van. Ebben a kérdésben a helyzetet jól ismerő helyről a következő értesülést nyertük:

A Faegyesület kérdésének megoldását főleg azok a személyi nehézségek késleltetik, amelyek a régi Faegyesület bomlását is előidézték. Szó van róla, hogy a régi Faegyesületet fel-támasszák, de ez a terv azért nem látszik megvalósíthatónak, mert a reorganizált Faegyesület újból nagy terheket zudítana a fások vállaira anélkül, hogy eredménnyel kecsegtetne. Az új faegyesület a tervek szerint az elnökségre egy minisztert kérne fel. Súlyos hibája ennek a tervnek az, hogy nem a szervezkedésben és a szolidáris akciók lefolytatásában keresi az erőt, hanem újra egyéni protektorátus alá akarja helyezni az egész erélyi fatermelést és faipart.

A másik terv természetesen a nagyiparosokhoz és munkaadókhöz való csatlakozás. Ennek a tervnek kétségtelenül vannak nagy előnyei, de vannak súlyos hátrányai is. Előnye az, hogy a gyáriparosok szövetségének meg vannak a maga kiépített hálózatai és bevált összeköttetései. Ezeket tehát készen kapná az újra szervezkedő faérdekeltség is. A hátrány viszont az, hogy a szakmai szabadság egy másik szakma égisze alá kerülne. Ez lenne a kisebbik baj, de az UGIR csak a termelőket akarja felvenni és nem fektet súlyt arra, hogy a fakereskedőket és a tüzfatermelőket is magába olvassza, ami az erők szétforgácsolásához vezetne.

A fások szervezkedésének kérdésében egyébként a közeljövő meg kell hozza a döntést, mert a jelenlegi züllött állapotok óriási kárát okozhatják az egész fatermelésre.

A szatmári ítélet után

A tárgyalóterem éjfél hangulata. A Reinitz-pör zsidó atmoszférája

Lapunk vasárnapi számának második kiadásában már közöltük a telefonjelentést a Reinitz-perben hozott ítéletről. Alább adjuk kiküldött munkatársunk részletes tudósítását.

(Satumare-Szatmár, május 4. Az Uj Kelet kiküldött tudósítójától.) A nagy fali ingaóra két mutatója egymásra simult a tizenkettes szám fölött. Egyszerre akkora csend lett a több mint ezer emberrel zsúfolt teremben, hogy az aprókat lélegző falóra tik-takkolása hangos koppanásokba erősödött. Az éjfél misztikus hangulata lett urrá a lelkeken, minden szem az ajtókra tekint, mert az első hír úgy szólt, hogy a bírák pontban éjfélkor hirdetik ki az ítéletet. De a rejtélyes ajtó, amelyik a tanácskozó bírákat elválasztotta a tárgyalóteremtől, továbbra is kilincse réve őrzi a titkát.

Ítéletet mond a bíróság

Közben a nagymutató bágyadtan siklott el a kistestvére mellől, éjfélt elmúlt, a lelkekről lepattant az éjfélvárás különös misztériumának pecsétje és újra megindult az apróbb csoportok hangegyvelegének különös zsongása. Fél egyre járt az idő, amikor felpattant az ajtó és a fekete taláros bírák a formába öntött ítélettel terhesen bevonultak a terembe. Még a lélegzet sejtelmes susogását sem hallani, amikor a bíróság meghirdeti ítéletét:

- In numele legi! A törvény nevében!
- Reinitz Jakabot a törvényszék rabló-gyilkosságban mondotta ki bűnösnek és ezért őt a Btk. 278, 344, 349. és 96. paragrafusainak alkalmazásával életfogytiglani fegyházra ítélte.

Az ítélet kihirdetésének szenzációja teljesen elszibbasztotta a várakozó tömeg szenzációéhségét, a terjedelmes indokolás felolvasását már csak szórakozottan hallgatják végig.

— Tettét aljas nyereségvágyból követte el és minden eszközzel meg akarta hiúsítani a büntény felderítését...

De egyre kevesebben figyelnek oda, türelmetlenül méregetik a terem közepe és az ajtó közötti távolságot.

A fiókbíróságok ítélete

A bíróság logikusan sorakoztatja egymás mellé azokat a bizonyítékokat, amelyek a kétségtelen bűnösség mellett szólnak, de már lassanként szivárognak ki a teremből, hogy a folyosón, az utcákon és a kávéházakban fiókbíróságokká verődhesse össze és újra meg újra meghirdethessék hangulat-ítéletüket Reinitz feje fölött.

Megint csend van a teremben, amikor az elnök megkérdi:

- Megnyugszik az ítéletben?
- Reinitz egy lépést előbbre lép, az arca most is olyan, mint a tárgyalás ideje alatt, de a hangja egészen fakó:
- Felebbezek!

Néhány apró formáság és az egy hétig tartó tárgyalás utolsó aktusai is lezáródtak. A bírák a szomszédaszobában testükről-lelkükről lefejtik a fekete talárt, egyszerű polgáreberekké vedlenek át, Reinitz pedig, aki eddig magabizó vádlott volt, egy perc alatt elitelt fegyencé változott.

Kint a folyosón, a nagy ajtó mellett, hatalmas tömeg várja az újdonsült fegyencet. Reinitz kilép a küszöbön két szuronyos fegyőr között, szemei, amelyek egy pillanatra sem árulták el azokat a borzalmakat, amiket láttak, most is szeliden siklanak végig a kíváncsi embergyűrűn. Valaki a hátam mögött mélyen és erősen néz bele Reinitz szakállas arcába és önkénytelenül felkiált:

— Nem, ez az ember nem gyilkolhatott!

Reinitz karaktere

Az eldobott szó hatalmas vitát lobbant lángra. A tárgyalás és az ítélet után az ügy kusza és szövevényes szálait alaposan ismerők előtt már nincsen kétség. Csupán a lélektani rejtélyt igyekeznek megoldani. Ma már különben ez sem probléma, a tárgyaláson kiderült, hogy Reinitz belső lényegének a vallásos etikával semmi közössége sem volt. A tanuvallo-mások szerint valahogy úgy csinált, mint egy rossz gyermek, akit tanulni küld az apja és

kezébe veszi a könyvet, de a könyv lapjai közé egy izgalmas regényfüzetet rejt el és azt olvasgatja az iskolakönyv szolid fedelének leple alatt. Reinitz az imakönyvét Nick Carter-füzetekkel bélelte ki, abból imádkozott.

Ha egy facér kereskedőseggé szélhámoságra vetemedik, akkor elegáns frakkba és vakitón fehér ingmellbe vágja magát, így maszkirozza el a külsejét, hogy bejuthasson abba a társaságba, ahol büntetteket akar elkövetni. Reinitz pontosan erre az analógiára szakállba és pajeszbe vágta magát, hogy a környezetét — többnyire vallásos zsidókat — így ejthesse tévedésbe.

A pör zsidó atmoszférája

Mert ez a pör sajnos par excellence zsidó pör volt. Zsidó volt a vádlott, zsidók voltak az áldozatok, zsidók a tanúk is. De a tárgyalóterem hallgató-közönségének jó háromnegyede is zsidó volt. És bár ebben az összetalálkozásban nem volt okozati kapcsolat, csak helyzeti összefüggés, mégis a bűnügy egész hangulatát, különös zsidó atmoszférára uralta.

Erdély zsidói között két esztendő óta megújuló kérdőjel volt a Reinitz-ügy. Puritán zsidóknak büntől irtódzó lelkét hónapokon keresztül nyugtalanította Reinitznek hosszú szakállja és két oldalt felfelé kunkorodó pajesze. Maga az a rideg statisztikai megállapítás, hogy a bíróságok elé évtizedeken keresztül alig került zsidó gyilkos, oka annak, hogy ez a bűnpör három országban is akkora nevezetességre tett szert. És magyarázza meg azt is, hogy olyan sokáig száll sikra a közvélemény Reinitz ártatlanságáért.

A magunk részéről következetesen akartuk végigvinni az individualizálásról vallott elvünket, amelynek a zsidóságra való alkalmazását is sohasem szüntünk meg a társadalmi megnyilvánulások minden formájában — így a bűnözésben is — követelni. Eppen ezért az Uj Kelet egy pillanatig sem akart zsidó kérdést fagni ebből az ügyből. Nekünk kezdettől fogva az volt a véleményünk, hogy Reinitz-nak, ha bűnösnek találják, nem jár ki a zsidóság kollektív védelme, aminthogy nem tűrtük volna el azt sem, hogy az évszázados recept szerint a mi számlánkra rójják fel ennek az embernek — aki történetesen zsidó — el-tévelyedését.

Ime ez volt a Reinitz-pör zsidó atmoszférája. De volt valami, amiről nem beszélt senki, de ott bujkált az elfojtott szavak mögött. A tárgyalóterem zsidó közönségének hangulatát talán a legjobban lehetne jellemezni Jehuda Léb Lewin, a multszázad híres oroszországi héber költőjének egy szatirikus versével. A címe: A zsidó öröm. Alexandriában egy holttestet találtak a város közepén. Epen husvét előtt volt és már lelkeket mérgező ut-jára indult el a vérvád: a zsidók ölték meg a görög ifjút. Es akkor egyszerre kitudodott valami: a halott nem volt görög.

„Zsidó-utcában nagy öröm rivall
A zsidók házában ünnepi zaj.
Mindenki ajkán ének, háladal
Zsidó a halott! — semmi, semmi baj!
Testvér a halott! Zsidó, nem görög!
Ujjonghatsz népem, szerencséd örök.“

Mennyi tragédia — a szatirában.

Jámbor Ferenc

Beterjesztik az ujonc-javaslatot

Bukarest, május 4. A kamara csütörtöki ülésén beterjesztik az ujoncokozás reformjáról szóló javaslatot.

A román-cseh határkérdést végleg elintézik

Bukarest, május 4. Tegnap egy szövetségközi bizottság érkezett Bukarestbe, amelynek az lesz a feladata, hogy a román-cseh határkérdést véglegesen elintézzék.

**Zsák
Ponyva**

Mindennemű célokra
legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsó
Timisoara

Piata Traian No 2

Borzalmas szerencsétlenség a Balatonon

Huszonnégy óráig tartó orkán dühöngött. Egy csónak felborult és hatan a vízbe fulltak

(Budapest, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megrendítő szerencsétlenség hírére hozza a táviró a Balaton mellől. Vasárnap hajnalban egy nagyobb társaság indult utnak Siófokról, hogy csónakba szálljon és a napfelkeltét a tó vizéről nézze végig. Még nem is világosodott, amikor a társaság csónakba szállott. Három férfi és három nő vett részt a kirándulásban. Egyideig a part mellett eveztek, később azonban beljebb haladtak a viz-tükrön és a kora reggeli órákban a tó közepére értek. Már egy-két órával előbb elborult az ég és hirtelen vihar keletkezett, amely felkorbácsolta a tó vizét. Nemsokára hatalmas hullámok csapdosták a csónak oldalait. A kirándulók makacs elszánt-sággal haladtak tovább és noha egyikük azt tanácsolta, forduljanak vissza, mégsem akarták a kirándulást megzavarni, sőt gyönyörködve szemléltek a háborgó áradatot. Közben a szél állandóan erősödött és alig egy félóra alatt a vihar olyan hatalmas méretet ért el, hogy a csónak nem bírt tovább ellentálni a tajtékozó hullámoknak. Egy félelmetes áradatba került, amely felborította. Az összes utasok a vízbe fulladtak. A szerencsétlenségről csak késő délután vettek tudomást, amikor a csónak maradványait a víz a partra sodorta. A szerencsétlenül járt kirándulók holttestét még nem sikerült megtalálni.

A Lómáan Akkó közleményei

A Lómáan Akkó (Str. Radu 9. I.) a következőket hozza az érdekeltek tudomására:

1. „B” csoportbelieknek csak május 10-ig adunk el parcellákat dunamonként 36 fontos árban. Május 10-től kezdődőleg egy bruttó dunam ára 50 font lesz.

2. Az Uj Keletben és más uton számtalanszor közöltük már és most ismételtén és nyomtatékosan felhívjuk a figyelmet, hogy egyetlen „A” csoportbeli jegyzőnek sem adjuk a jogot a parcella kiválasztására, amíg a most esedékes parcellánkénti hat font folyószámlánkra be nem folyt. Azon „A” jegyzőket, kiknek befizetési legfőlegb május 10-ig a Marmorosch Bank cég cluj-i fiókjába be nem folytak, az akcióból feltétlenül kikapjuk tekinteni és eddig befizetett pénzeiket rendelkezésükre bocsátjuk.

3. A „B” csoportbeli jegyzőknek újabbán a következő számú parcellák lettek eladva: 197, 692, 710, 416, 302, 303, 273—280, 126, 129, 684, 689, 711, 713, 726, 727, 791, 757, 760.

4. „A” csoportbelieknek újabbán a következő számú parcellák adtak el: A homokterületen 13, 18, 25, 49, 52, 69, 114, 115, 271, 286, 357, 358, 361, 362, 363, 364, 369, 375, 381, 385. Az „I” zónában 1028, 1037, 1038, 1043, 1044, 1074, 1075, 1115—1120, az „L” zónában 1571, 1572, 1579, 1623, a „K” zónában 1656, 1687, 1686, 1722, 1724, 1729, 1802, 1803, 1805—1807, 1809—1811, a „G” zónában 1862.

Uj Keren Hajjeszod-kampány indul meg Erdélyben

Dr. Friedemann ismét Erdélybe érkezik

(Cluj-Kolozsvár, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A zsidó újjáépítés fokozott és fölfrissült munkája fog megkezdődni már a közeli napokban Erdély területén és a Bánságban. A Keren Hajjeszod lényegét ma már fölösleges ismertetni e területek zsidósága előtt, hiszen a közelmúltban lezajlott palesztinai események minden propagandánál meggyőzőbben mutatják a zsidó probléma megoldásának útját.

Nem szólamok, nem vélekedések, még csak lelkesedés sem mérőszökei a mai időkben annak, vajjon zsidók vagyunk-e, vagy látszat-zsidók. Egyes-egyedül az áldozatkészség és az áldozatnak a lehetőséghez való aránya mutatja, ki van áthatva zsidó szellemtől és kinek a lelke nem tudott szabadulni még az elmerülés pókhálójából.

Heroikus napokat élünk, történeti megmozdulás közepébe helyezett sorsunk és végzetünk és nem lehetünk kishitűek és nem lehetünk szűkmarkuak. Egy kis tábor nagy hite, mámoros akarása, ime megteremtette a lehetetlennek látszót; az elhanyagolt, az elmosárossodott föld ismét kizöldül, élet

terem rajta, gabonamagvak és gyümölcs és vete-mények. A sziklából zsidó kezek hajlékot építenek, mocsarokból eukaliptusz-erdők szöknek föl, gyárak épülnek, kikötők, a Skopus ormán zsidó egyetem és ennek kebelében tudományos intézetek, amelyekben zsidó ésszel és zsidó akarással fogják föld-deríteni a zsidó történelem és zsidó szellem világot átfogó kincseit.

Ha mindezt egy kis csapat ereje és áldozatkészsége meg tudta teremteni, akkor az egész zsidó nép áldozatkészsége és lelki erőinek lendülete még többet, mindent kell, hogy megteremtessen. Mert ellenfeleink érveire egyetlen elnőmitő válasz, hogy Palesztinát mi magunk építjük ki, a magunk pénzén, a magunk embereivel.

Az erdélyi Keren Hajjeszod-munka még nem hozta meg a kívánatos eredményt. Sok még e téren a teendő, de az eddigi teljesítmények eléggé biztatók. Mindenekelőtt mutatják azt, hogy az újjáépí-

Két évre szállították le Danilescu büntetését

A sikkasztó adóhivatali pénztáros pörének táblai tárgyalása

(Cluj-Kolozsvár, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagy érdeklődés előzte meg a Danilescu-ügy mai felelővitali tárgyalását. Az ismeretes Condescu-per után mindenki abban a meggyőződésben volt, hogy a Tábla Danilescu büntetését le fogja szállítani. Mint ismeretes, ezelőtt egy évvel Danilescu Alexandru, mint a kolozsvári adóhivatal volt főpénztárosa, nagyobb összeget sikkasztott a kincstár pénzből és azt kihelyezte magánfelekhez busás kamatra. Azok, akik pénzt vettek kölcsön Danilescutól, nem tudtak arról, hogy a főpénztáros milyen módon jutott oly nagy összegekhez. Valamennyien, akik Danilescuval pénzügyi összeköttetésben állottak, őt becsületes, korrekt embernek ismerték és úgy tudták róla, hogy nagy vagyona van.

Hétfőn reggel kezdődött a felelővitali tárgyalás a kolozsvári ítélőtáblán. A hármas tanács elnöke Dumitru táblabíró, szavazóbírók Filipescu és Radulescu bírók. A vádat maga a táblai főügyész, dr. Pop Sándor képviselte.

A vádlottak padsora egészen megtelik a tizenegy vádlottal. A tárgyalóteremben feltűnően sok kolozsvári jogász foglal helyet, akiket nem is annyira a Danilescu személye, mint inkább a perbe fogott ismert kolozsvári uriem-berek sorsa érdekel. A hatalmas köteg vádirat ismertetése után, amelyben Danilescu mint fő-vádlott szerepel, következik a törvényszéki ítéletnek öt ivre szóló indokolása.

A mai tárgyalás szenzációja volt, hogy dr. Suciú, a kincstár képviselője, kijelentette, hogy miután meggyőződött dr. Wertheim Mór szeszgyárigazgató szerepének teljes tisztaságáról, el-léne elejtí a vádat. A táblai főügyész, dr. Pop is a kincstár képviselőjének álláspontját tette magáévá. A főügyész Danilescu ügyében nem lát semmi enyhítő körülményt fenforogni és kéri büntetésének helybenhagyását. Ezután dr. Suciú beszélt és a másodrendű vádlottak meg-büntetését is kéri. A vádbeszédek az egész délelőttöt igénybe vették és így a védelem csak délután kezdhetette meg nehéznek ígérkező csatáját.

Az ügyvédek közül elsőnek dr. Román Valér, mint a fővádlott Danilescu ügyvédje beszélt. Kritizálta a törvényszék ítéletének azt a részét, mely szerint Danilescu az öngyilkossággal annak idején csak az elkerülhetetlen felfedezést akarta lehetetlenné tenni. Azt bizonyít-gatta, hogy a kellő ellenőrzés hiánya adta Danilescu kezébe a bűn első fonálát. Figyel-mébe ajánlja az ítélőtáblának, hogy Danilescu az egész eljárás folyamán a legteljesebb beisme-résben volt. Enyhítő körülményeket sorakoztat fel védence érdekében. Vagy teljes felmentést, vagy a büntetés leszállítását kéri.

Utána dr. Milea ügyvéd, mint dr. Lusztig Jenő képviselője beszélt. Meggyőző érvekkel bizonyította dr. Lusztig legteljesebb jóhiszemű-ségét. Kimutatta, hogy dr. Lusztig már évek óta ismeri a fővádlottat, akivel bizalmas baráti viszonyban volt és akinek becsületességében vakmerőség lett volna kételkedni. — Pillanatig sem gondolhatott védencem — mondotta dr. Milea — arra, hogy a kölcsön adott pénzek sikkasztásból származtak volna. Kéri a bíróságot, hogy respektálja a törvényszék ítéletét és a felmentést hagyja helyben.

Ugyanígy szellemben beszélt dr. Fabius, mint a harmadrendű vádlott, Citrom Márton képviselője.

tés gondolata Erdély és Bánság zsidóságának minden rétegét áthatotta, a zsidó szívek odafordulnak Kelet felé, az ifjú zsidókhöz, akiknek homlokán a munka verejtéke és a hódítók boldogsága ragyog. Erdély és Bánság zsidóságához a londoni központ ezuttal is dr. Friedemannt küldi ki, aki eddigi itteni munkájával már beigazolta a nagy ügy iránt való rátermettségét. Mint szónok meggyőző erővel tudott a tömegekhez szólni és mint nagyműveltségű européer szívesen látott vendége volt azoknak a köröknek is, akik tartózkodva állanak olyan zsidó ügyek mellé, amelyek túl vannak a karitatív jellegen.

Dr. Friedemann a napokban ideérkezik és folytatni fogja eddigi munkáját Erdélyben és a Bánság városaiban, amelyeket sorban meglátogat. Bizunk munkája sikerében, mert bizunk e területek zsidóságának jó zsidó érzéseiben. A londoni kiküldött itteni utjának első stációja Szatmár lesz.

Dr. Dan Parten ügyvéd Havas Lázár védelmében beszélt. Danilescuval kapcsolatosan perbe fogott valamennyi vádlott ügyvédje erős érvekkel bizonyítja, hogy senkinek sem volt tudomása Danilescu sikkasztásáról. Még dr. Bratu, mint a Danilescu rokonságának védője, beszélt. A védőbeszéd elhangzása alatt dr. Pop főügyész néhány kérdésre replikázott még, azután a bíróság a késő délutáni órákban ítélethozatalra vonult vissza. Közel két órai tanácskozás után feszült várakozások közepette hirdette ki az ítéletet. Danilescu fővádlottnak büntetését öt évről két évre szállították le, amiből egy évet és tizenhat napot a vizsgálati fog-sággal kitöltöttnek vettek. Danilescu rokonságát kivétel nélkül felmentették.

Hevesi Piroška növendékeinek hangversenye. A kolozsvári közönség körében meglepetés-számba menő érdeklődés nyilvánult meg Hevesi Piroška zongoraművész nő növendékeinek tegnap esti hangversenye iránt.

A műsort ifj. Dely Szabó Géza kezdte meg egy Bach-Busoiu-darabbal, ez „In dir ist Freude” cíművel. Dely Szabó Géza már is fölényes technikai muzikusként, fiatalaságához mérve, erősen intellektualizált zenész.

Nagyon komoly tehetséget árult el Fogel Mária akadémiai növendék, aki egy Beethoven-szonátát és Schumannnak egy darabját játszotta el igen stílusosan, lélekkel teljesen, sok helyütt komoly technikai tudással. Braun Margit Brahms intermezzóját részleteiben és egészében átértett, lelkes interpretációban hallottuk.

Csaknem művészi teljesítményként kell regisztrálnunk Rotarides Lucy akadémiai növendék játékát. Brahms: „Variationen über ein ungarisches Lied”-jét játszotta kiforrott technikával, mely intuícióval, differenciált érzésekkel, az erőteljes részleteket is bizonyos eleganciával kihangsúlyozva.

A kezdő, illetve haladó növendékek közül dicsegetreméltó előrehaladásról tett tanúságot a bájos Methes Lily, Sole Kató meglepett intelligenciájával, Berkó Nusi szubtilis, gyermeknél meglepésszámba menő muzikáltságával. Farkas Nusi elbűvölően intelligens, már is sokat tud, előadói modorában sok felnőtt zenészt felülmúló növendék; nem tulozunk, ha komoly jövődőt jósolunk neki.

Vámos Dusi is sok tehetséget árult el. Farkas Olgának tiszta ritmus- és stílus-érzéke érdemel említést.

A szünet után Boskovics Sándor ült a zongorához, aki Dohnányi „Variationen über ein ungarisches Lied” című sujetjét egy kész művész rátermettségével játszotta el. Ugy technikában, mint intuícióban erős tehetség Boskovics, aki már is egyéniségként fogja föl a kiválasztott témát és egy érzékeny, differenciálódásra képes zenész egyéni fel-fogásával nemesíti, telíti azt meg.

Weisz Edith külsőleg is meleg, par excellence „muzsikusként” exteriörjéhez megfelelően válogatta meg interpretálandó darabját: Debussy „Pour le piano”-ját. Ebbe a tudatos művészettel felépített darabba szívének melegét, komoly tudását és intelligenciáját vitte bele. Nagy és megérdemelt sikere volt.

Antal István Chopin A-dur balladáját adta elő. Fiatalembérelt kiváltképp meglepő kongenialitás jellemezte játékát. Készültség és művészi hűv harmóniába olvadt játékában. Komoly, elhivatott zenész. Természetes, hogy a nivós, a kisvárosi igényeken jóval túllendülő növendék-hangverseny sikerében az illusztris tanítónak: Hevesi Piroskának lényeges része van.

(s. l.)

Az Uj Kelet az e-ság naplila Szerkesztő: Gil Felelős szerkesztő Előfizetési árak 240 lei, fél- Az Uj Kelet cikk megjelölés

Született, hangya. Ki a oroszlan nagy

Kedd

5685 Ij 11
1925 május 5

nem rettenés 1818 május ságeszme hatal volt, a nagy t Mőharsá egyik se hitte, hogy hitte, ugy érez az elnyomottak évezredes zsid keserősége rob dalom kivetettj radalmas szere tarsadalom mit még elmulni, osztályigazsága fognak válni. és a Marxi esz dalát, az ember fogják jelenten

5658 Ij 1 man Schapira és megalapítja egymás mellett ben mereven kicsiny hang homokszemnyi ság oroszlanja hangyája. Teon emberi szabads váltás és nemz minden teória zsidó népet me abból a lelki m megváltó szocio lélek rázta meg bilincseit és ny szeretet felé. N eszme, a cioniz agy és sziv sz nem is egyéb, zsidó népek s való törekvése. ság: oroszlan közelébb áll a néven ezt tölür

— Antone Londonból. B bornok, akit a ha céggel létrejött Londonba, tegn Mardarescunak utja eredményér

— Papirke restből jelentik: ban a papirkereá lyen többek kö cikkek behozatal — Egyeter mányára. New temen tanszéket nyának. Az uj nárnot neveztek három gyermek az uj „szak” elő fogja fel a ház tanárnőnek már, nőjeakadt.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Született, — meghalt. Az oroszlan és a hangya. Ki akarná kétségbevonni, hogy az oroszlan nagyobb, megrendítőbb, büszkébb megmutatkozása a világerőnek, mint a hangya? És mégis, a hangya közelebb áll a szívünkhöz mint az oroszlan. A lélek elmélyülő szeretetével tudjuk figyelni a kicsiny bogarak nyüzsgő, soha pihenni nem akaró munkásságát. Az oroszlan csak csodálatot és félelmet fakaszt. Az erő, a bátorság, a semmitől vissza nem rettenés hideg csodálatát.

1818 május 5-én született az emberi szabadságesszme hatalmas oroszlanja, Karl Marx. Zsidó volt, a nagy talmudtudós és bibliakommentátor Mőharsá egyik unokája. Maga se tudta, maga se hitte, hogy milyen nagyon zsidó volt. Azt hitte, hogy érte, hogy szíve és hatalmas agya az elnyomottak millióiért lüktet, pedig csak az évezredek zsidó elnyomtatás egy-lélekbe sűrített keserősége robbant ki belőle. És mert a társadalom kivetettjeinek unokája volt, a lelke forradalmas szeretettel ölelte magához a világ és társadalom minden kivetettjét. Sok, sok idő fog még elmúlni, amíg ennek a nagy zsidónak osztályigazságai általános emberi igazságokká fognak válni. De az idő feltartóztatlanul jön és a Marxi eszmék diadala, a zsidó szív diadalát, az emberi szeretet és igazság diadalát fogják jelenteni a világnak.

5658 Ijlar 11-én halt meg professor Hermann Schapira, a Zsidó Nemzeti Alap iniciatora és megalapítója. Olyan ez a két ember emléke egymás mellett, mint a puszta végtelenségben mereven álló oroszlan, akinek lábánál kicsiny hangya cipel fáradságosan egy homokszemnyi kenyérmorzsát. A világszabadság oroszlanja és a népszabadság kicsiny hangyája. Teoretikusok találhatnak ellentéteket emberi szabadság és népszabadság világmegváltás és nemzetmegváltás között, de: szürke minden teória és zöld az élet aranyfája. A zsidó népet megváltó cionista gondolat ugyanabból a lelki motívumból fakadt, mint a világot megváltó szocialista eszme. Az elnyomott zsidó lélek rázza meg ebben is, abban is évezredek bilincseit és nyújtotta ki karját az igazság és szeretet felé. Nem véletlen, hogy mind a két eszme, a cionizmus is, a szocializmus is, zsidó agy és szív születte. Aminthogy a cionizmus nem is egyéb, mint a népek proletárjának, a zsidó népnek szocializmusa, népi megváltásra való törekvése. Világszabadság, — népszabadság: oroszlan és hangya. De a hangya mégis közelebb áll a szívünkhöz. Ki vehetné rossz néven ezt tőlünk, gyöngé hangyáktól?

— **Antonescu tábornok visszaérkezett Londonból.** Bukarestből jelentik: Antonescu tábornok, akit a hadügyminiszter a londoni Armstrong céggel létrejött szerződés felülvizsgálására küldött Londonba, tegnap visszaérkezett Bukarestbe és Mardarescunak hosszabb jelentést tett a külföldi útja eredményéről.

— **Papírkereskedők kongresszusa.** Bukarestből jelentik: Tegnap kezdődött meg a fővárosban a papírkereskedők országos kongresszusa, amelyen többek között a külföldi könyvek és papírcikkek behozatalának megkönnyítését követelték.

— **Egyetemi tanszék a házasság tudományára.** Newyorkból jelentik: A bosztoni egyetemen tanszéket állítottak fel a házasság tudományára. Az új katedrara Elisabeth Macdonald tanárnőt nevezték ki, aki maga is férjnél van és három gyermek anyja. A lapok értesülése szerint az új „szak” előadónője a legmodernebb értelemben az új „szak” előadónője a legmodernebb értelemben az új fogja fel a házasság nemes intézményét. Az új tanárnőnek már, az első napon negyven hallgató-
 nőjeakadt.

— **Hivatalos rendelet az üzleti záróra ügyében.** A rendőrség a zárórak ügyében az alábbi hivatalos rendeletet adta ki: Mi, Boerescu ezredes Cluj város rendőrprefektusa arra való tekintettel, hogy az 1913. évi XXXVI. t. c. s az ennek alapján a 6550. számú 1913. VIII.—7-én kibocsátott keresk. Min. rendelet hatálya Cluj városra kiterjesztve nincsen s arra való tekintettel, hogy Cluj város tanácsa az üzletek záróját szabályrendeletileg nem szabályozta, elrendeljük, hogy az összes üzletek, és raktárak tekintet nélkül 20 órakor (este 8) pontosan zárjanak s ezen óra után csak a korosmák és III. oszt. éttermek tarthatnak nyitva 10 óráig II. osztályu éttermek 12-ig, I. oszt. éttermek és kávéházak pedig éjjel 2 óráig. Vasárnap a szükségleti elsőrendű cikkeket árusító üzletek 10 óráig, mészárszékek és borbélyok déli 12 óráig tarthatnak nyitva. Az ezen rendelet ellen vétők szigorúan lesznek megbüntetve. Cluj, la 1 Maiu 1925. Prefectul Politiei Orasului Cluj. Colonel Boerescu.

— **Jeritza Mária visszatért Bécsbe.** Bécsből jelentik: Jeritza Mária, a világhírű operaénekesnő, ma, Newyorkból jövet, a fővárosba érkezett. A művész nő rendes szokásához híven, ezúttal is elítöltolta érkezésének idejét és egy egyszerű autótaxin hajtattott lakására. A délutáni órákban megjelent az állami opera épületében, ahol a jelenlévő igazgatók és tagok nagy óvációval fogadták. Értesülésünk szerint, Jeritza asszony a nyár egy részét az osztrák fővárosban tölti és több koncertet ad. Augusztusban Londonba utazik, ahol a Covent Garden-Theaterben Toscát énekl. Összel visszautazik Newyorkba, ahol továbbra is a Metropolitan Operában lép fel, amelynél 1930 végéig marad.

— **Házasság.** Génád Nóra (Ainud) és Benedek Lajos (Bratca) házasságkötési ünnepélye május 5-ről május 12-re halasztatott el.

— **Eljegyzés.** Rubinstein Rezsinke Gyulafehérvár és Kolos Dezső mérnök Brassó jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **A szobranjet is fel akarták robbantani.** Szófiából jelentik: Ma folytatták a bombamerénylők perének tárgyalását. A tanu kihallgatások során bebizonyosodott, hogy a szobranje ellen is merényletet akartak végrehajtani. Állítólag az ellenzék kivonulásakor röpitették volna levegőbe a parlament épületét. A tanukihallgatások még folynak, a vád- és védőbeszédre csak szerdán, vagy csütörtökön kerül a sor. Ítélet a hét végére várható.

— **Gyilkossággal gyanúsítanak egy Ku-Klux-Klan-vezetőt.** Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok egyik városában, Indianapolisban letartóztatották D. E. Stephensont, aki a Ku-Klux-Klan-szervezet egyik vezetőtagja, mert azzal gyanúsították, hogy egy Oberholz nevű német leányt meggyilkolt. A szervezet két másik tagját is, akik a gyilkossághoz segédkeztek nyújtottak, elfogták.

— **Dohnányi Ernő Amerikába szerződött.** Budapesti jelentés szerint Dohnányi Ernő Newyorkba szegődött, ahol a szimfonikus zenekart fogja dirigálni. A kiváló művész október elsején foglalja el új állását.

— **Karambol Galac és Tecuc között.** Bukarestből jelentik: Tecuc és Galac között egy tehervonat kisiklott. Kilencen súlyosan megszebesültek, 8 vagon teljesen porrá zúzódott. Az anyagi kár nagy.

— **A csiki választás utójátéka.** Sepsiszentgyörgyről jelentik: Az itteni sziguranca kiutasította a városból dr. Veres Gábor ismert és régen otlikló ügyvédet, azzal vádolva őt, hogy irreudenta-propagandát üz. Az irreudenta-vád — beavattottak szerint — csak ürügy, mert Veres Gábor kiutasítása tisztán arra vezethető vissza, hogy legutóbb összetűzése volt a sepsiszentgyörgyi prefektussal. Egy küldöttség utazott Bukarestbe, hogy intervenialjon Tatarescu miniszternél a kiutasítás hatályonkívül helyezése ügyében.

— **Lokomotív — vezető nélkül.** Salzburgból jelentik: A május 2-áról 3-ára virradó éjszakán az itteni pályaudvaron egy lokomotív, amely begyújtva, de személyzet nélkül vesztegelt az egyik vágányon, eddig felderítetlen okból, hirtelen mozgásba jutott és mielőtt még valaki észrevette volna, kiszáguldott a nyílt pályára. Körülbelül öt kilométer utat tett meg, amikor nekiszaladt egy másik vonatnak, amely éppen szembejött. Két utas könnyebben megszebesült. A kár háromszázmillió osztrák koronára rug. A vizsgálat megindult.

* 28 lej 1 klg. kóser elsőrangú bárányhus a húscsarnokban, Winkler Józsefnél.

— **Öngyilkos lett egy mérnök, mert nem volt munkája.** Budapestről jelentik: Hétfőn éjjel Liptó Félix gépészmérnök levetette magát lakásának ablakából az utcára és holtan terült el a kövezeten. Hozzáartozói szerint azért vált meg az élettől, mert nem kapott sehol sem alkalmazást. Az egyik gyárban csak mint közönséges napszámot akarták felvenni, annak ellenére, hogy diplomás ember. Tragikus sorsa a főváros intelligens lakossága körében őszinte részvétet keltett.

— **A kolozsvári Zsidó Nőegylet gyermekdelutánja.** Vasárnap délután tartotta meg a kolozsvári Zsidó Nőegylet második gyermekdelutánját a Newyorkban. Az előadás, mely épp olyan sikert aratott mint az első alkalommal, nagyon kellemes délutánt szerzett a nívós közönségnek. A szereplők egytől-egyig jók voltak és a rendezésen meglátszott a gondos kéz munkája. A nőegylet ezzel a délutánnal ujjalag bebizonyította, hogy feladata magaslatán áll. Az előadás után tánc következett, amely a késő órákig tartott mindvégig a legjobb hangulatban.

Huszezer ember vett részt a bodrogkereszturi rebbe temetésén. Munkácsról jelentik: Steiner Sije, bodrogkereszturi rebbe, akit a felsőmagyarországi chaszid zsidóság Sajele néven ismert és nagy tisztelettel övezett, az elmúlt vasárnap délután néhány napi betegeskedés után meghalt. Reb Sajele házába állandóan százával zarándokoltak Bodrogkereszturra, hogy utbaigazító tanácsot és megnyugtató vigasztalást kérjenek tőle. Azok közé tartozott, akik szegényes jámborságban töltötték el életüket és a leglemondóbb igénytelenségben élték le napjaikat. A pénzt, amit a hozzá záradékoló hivi asztalán hagytak, szíves jósággal osztotta el utolsó fillérig a szegények és inségesek soha nem fogyatkozó táborának. Keresztur környékének szegénysorsu zsidó leányai tőle kapták a hozományt, hogy azzal férjhezmelessenek. Sajele nem született rabbik családjából. Egyszerű tanulatlan, de becsületes szolgálja volt az ugyancsak világhírű olaszliszkai rabbinak, aki fia helyett, hűséges szolgájára hagyományozta a rebbei méltóságot. Néhány nappal ezelőtt érkezett meg reb Sajele levele a szobranci fűrdőigazgatóságához, amelyben jelezte, hogy június elején négyheti tartózkodásra a fűrdőbe érkezik. Reb Sajele temetésére az utóállamok minden részéből leutaztak hivi és tisztelői. Az elhunyt rabbit több mint huszezer ember kísérte utolsó útjára.

* **Blumenfeld és Simon r. t. közli a t. részvényesekkel,** tekintettel arra, hogy a f. év április 30-ra összehívott közgyűlés nem volt határozatképes, ez a már közölt tárgysorozattal f. hó 12-én délután 5 órakor lesz a vállalat irodájában megtartva.

* **Értesitem a tisztelt közönséget,** hogy Tusnádfürdőn a Frida-villát ismét kibéreltem és szobák már most lefoglalhatók, d. u. 3—6-ig, volt Ferencz József-ut 121, ajtó 5. Rosenbach Miksa, a volt Ferencz József-szálló bérloje.

* **Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselőt az ország minden helységében.**

Nagy

harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

K ötött harisnya minden színben	lei	25
F lohr-harisnya minden színben	lei	53
M uszlin harisnya divat színben	lei	69
C érna-muszlin minden színben	lei	98
S elyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR 13

Divatkesztyűkben és kötöttárukban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás CZINK, Cluj

KÖZGAZDASÁG

Az új munkaügyi törvényjavaslat sérelmes intézkedései ellen

Bürokrácia a munkáskérdésekben

(Cluj-Kolozsvár, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lapunk más helyén jelentettük már, hogy Chirculescu munkaügyi miniszter a szombati minisztertanácson előterjesztette az új munkaügyi törvényjavaslatot. Ezt a törvényjavaslatot tudvalevőleg egy másik javaslat előzte meg, amely azonban a munkaadó és munkásszervezetek együttes akciója folytán lekerült a napirendről. Az első javaslatnak súlyos hibája volt, hogy a munkáskérdésben bürokratikus rendszert akart meghonosítani, amely semmi esetre sem lett volna alkalmas a munkaadók és munkások között felmerülő ellentétek elsimítására.

Az új javaslat sem hoz e téren lényeges változást, mert ugyancsak ebben a sérelmesnek ígérkező szellemben készült el. Bár formailag különbözik a régi tervtől, lényegében azonban majdnem ugyanazokat az intézkedéseket tar-

talmazza.

Az érdekelt gazdasági körök, ugyancsak a munkásszervezetek is felismerték azt a veszélyt, melyet ennek a törvénynek életbeléptetése idézne elő a munkaadók és munkások közötti viszonyban azzal, hogy a felmerülő vitás esetekben a szabad egyezkedés lehetőségét nem csak megakadályozza, sőt egyenesen lehetlenné teszi.

Az érdekelték éppen a javaslattal kapcsolatosan elhatározták, hogy intenzív akciót kezdenek az irányban, hogy a javaslat sérelmes intézkedéseit megfelelően módosítsák, lehetőleg oly módon, hogy azok az érdekelték bevonásával tartandó ankéton vétessenek revízió alá. A szombati minisztertanács Chirculescu miniszter törvényjavaslatával még nem foglalkozott érdemlegesen, de minden valószínűség szerint erre a legközelebbi minisztertanácson sor kerül.

Közgyűlési naptár

Május 5. Erdélyi automobil szállítási rt. Kolozsvár. — Tordai kereskedelmi rt. Torda. — Május 8. Kocsigyar rt. Nagyvárad. — Május 9. Zamfirescu csokoládé- és piskótagyár rt. Temesvár. — Óradnavidéki takarékpénztár Óradna. — Kissebesi gránitbányák rt. Kolozsvár. — Május 10. Texta vászonárgyár rt. Temesvár. — Electra elektromossági rt. Brassó. — Május 13. Szappan- és gyertyagyár rt. Dés. — Május 15. Erdélyi földgazdálkodási és építő rt. Medgyes. — Május 16. Fonciera általános biztosító rt. Kolozsvár. — Május 17. Széplaki takarékpénztár rt. Széplak.

† Megkönnyítették a tengeri vasuti szállítást. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága tegnap a tengeri-szállításra vonatkozólag fontos határozatot hozott. A határozat, mely nagy jelentőséggel bír a gabonakereskedelemben szemponyjából, arra vonatkozik, hogy július 15-éig a tengeri szállításra kért vagonokat a kérésnél azonnal ki kell utalni, tehát nem olyan sorrendben, mint eddig. Ezzel az intézkedéssel tehát a tengeri szállítása a fenti dátumig ugyanazokat az előnyöket élvezzi, mint a luxuscikkek.

† Újabb Adria-vasuti terv. Belgrádból jelentik: A Jugoszláv közlekedésügyi minisztériumhoz ajánlatot terjesztett be egy nagyobb pénzcsoport, egy Adria-vasut építésére. Belgrád-Split között, Szarajevón keresztül. A tervezet keskenyvágányú vasutat vesz számításba. Két szárnyvonalat is terveznek az ajánlattevők. Az egyik Belgrád-Pancsova lenne, a másik B. Palánka-Travnik, ami által a Vajdaság is közvetlenül bekapcsolódna az adriai forgalomba. A vasut kiépítésén kívül kötelezik magukat az ajánlattevők, hogy a spliti kikötőt modernül, a világforgalom követelményének megfelelően kiépítik. Ezt a tervet, mely lényegesen különbözik az eddigi hasonló tervektől, a jugoszláv kormány komoly tárgyalás alá veszi.

† Bukarestben 40 lejre emelkedett a marhahús ára. Bukarestből jelentik: A marhahús árát Bukarestben 24-26 lejről 38-40 lejre emelték fel. A 14-16 lejnek megfelelő emelés nagy konsternációt szült a fővárosban. E kérdésben a fogyasztók értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy ennek a fontos élelmi cikknek ilyen arányú megrágitása ellen protestálni fognak a városi tanácsnál.

† A felemelt tarifa alapján kell az 50 százalékos exporttarifát fizetni. Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium közli, hogy a fennálló rendelkezések értelmében minden áruszállítmány után, mely akár szárazon, akár vizen külföldre van irányítva, továbbra is 50 százalékos exportdíj-többlet fizetendő. Vagyis a május elsején életbeléptett felemelt ta-

rifa arányában kell az exportárak után a fuvardíjtöbbletet megfizetni.

† Tarifaemelés a német vasutakon. Berlinből jelentik: A német államvasutakon május elsejével életbeléptet a tiszszázalékos tarifaemelés. Az emelés az államvasutaknak tízenyolcmillió aranyárú deficiti-jének fedezésére szolgál.

TÓZSDE

Május 4-én

A lej: Zürichben 237.50, Párisban 865 Budapestben 323.

Kolozsvár. A mai napon is lanyha volt a devizapiac. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30.40—30.60, Prága 6.40—6.45, Budapest 330—335, Páris 11.40—11.45, Zürich 42.10—42.20, Newyork 215.00—217.00, London 1054—1056, Milánó 9.05—9.10.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 12275—123.25, Amsterdam 207.45—207.45, Newyork 2505—2527, London 517.00—517.25, Páris 2707.50—2707.50, Milánó 2130.00—2127.50, Prága 1530.00—1530.00, Budapest 72.50—72.50, Belgrád 835.00—835.00, Bukarest 237.50—237.50, Varsó 95.50—95.50, Bécs 72.80—72.80.

Bukarest. Devizák: Páris 11.45, Berlin —, London 1055, Newyork 217.00, Róma 8.95 Zürich 42.10, Bécs 30.20, Prága 6.15.

Bukarest. Valuták: Napoleon 815.00, márka 52.00, leva 152, török lira 115, font sterling 1050, francia frank 11.55, svájci frank 42.50, olasz lira 910, drachma 380.00, dinár 350.00, dollár 215.50, lengyel márka 42.00, osztrák korona 32.00, magyar korona 32.00, cseh korona 660.

A szalon legszebb díszje egy

Kissling-csillár!

Román csillár- és bronzárnygár, Timisoara.

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butorterméit, asztalosok furnázásait legelőszobában itt szereshetik be

Írdessen az Uj Keletben!

APRÓHIRDETÉSEK

Ha jól akar nőülni vagy férjhez menni, fo duljon hozzánk. „IDEAL“ házasságközvetítő iroda, Alba-Julia, Str. Simion Barnuțiu No 20. 1864

Motorokat, benzín, nyersolaj, szivógáz, 15 lóerőtől fölfele, törött állapotban is keresek készpénz mellett vételre, Elias Győző, Timisoara, Radulescu 6.

Utazói állást (képviselő) vagy bármily más megfelelő alkalmzást keres legjobbj referenciákkal rendelkező magyar, német román nyelveket bírő iz. keresk. utazó. Románia egész területén jól bevezető. Ajánlatokat „Megbízható“ jellegű alá a kiadó továbbít. 8946

Perfekt gépirónót keresünk szonali belépésre. Am a kiadóban.

Figyelem!

Özv. Grosz Adolfé, Oradea Mare, Str. Nicolai Jorga 10 (Zöldáru-utca) az udvarban. Lakodalmak és abonensek rendezését val ala. Izzetes konyha. Olcsó árak.

Benzinocomobilok és nyersolajm. torok, melyek cseplése és kétjáratu malom meghajtására alkalmasak, azonnal szállíthatók, Friedrich Testvérek, Timisoara. 1819

Komplett mozifészerelés eladó, esetleg árszűköl. Oradea Mare, Minerva kávéház tulajdonosa.

Fűszeres segédet azonnali belépésre felveszek. Mindszent Salauon, Jit au 8950

Kiadó üzletnek. üzemenek, raktarnak alkalmas helyiségek, Tudor I. dimirescu (Mikes Keleme) 17. szám alatt. 8954

Üvegmosógép, Cifka-fé e Phönix és egy emeltyűs szivattyu eladó. Naf-tali Vilmos, Blaj. 8939

Azsuroz 4 lejért lakásán (Calea Motlor — Monostori-ut 129) a Jóhau-utcaából eltávozott „Ajour“. A t. bölgyközönség szives pártfogását kéri továbbra is Muth M.-né. 8940

Guteingeführte kosere Fleischbank mit Würstlerei in Timisoara zuferkaufen event. verazleten. Adr. in der Adm. 8951

Szappan vasformák hasznalt, de jókarban levők 800—1000 kg. úrtartalnak e adók. Rothbart Eda. Oradea-Mare 8948

Motorokat benzín, nyersolaj, diesel, szivógáz, 10 lóerőtől fölfele, törött állapotban is, keresek megvételre. Sohedivetz, gépészmérnök, Timisoara, Gojdu-utca 13. 1819

Középkoru intell gens özv. uriaszony, ki a rituális szokásokban jártas, önálló házvezetőst vagy anyahelyetteséget vállalna. Szives ajánlatokat „Jó bánásmód“ jellegre a kiadóba kér.

Érettségizett fiatalember, fűszerszakmában is jártas, alkalmzást keres, vidékre is. „Szombat“ jelígn e lap kiadósivatala továbbít.

Motorok Szivógáz 20—60 HP. Benzín 4, 5, 10, 16 HP. Nyersolaj 16, 20, 40, 45 HP. Diesel: 40, 50 HP. Gőz-gépek félstabil 30, 40, 50, 60, 70 HP. Compound-stabil 60, 70, 80 HP. öszszes gépek gyárilag javítva azonnal szállíthatók, kedvező ár mellett. Kérjen árajánlatot. Friedrich Testvérek, Timisoara.

Trencianské Teplice

(Trencsénteplic Slovensko) világhírű rádiumos kenes-és iszapfürdő (42° C) rheuma, köszvény idegfájdalmak (ischiasz) stb. ellen. Rendkivül kellemes és oicss május! kurák. Lakás es ellátás cK. 35-től. Rendkivüli utazási kedvezmények.

Felvilágosítást ad a Fürdőigazgatóság és a Menetjegyiroda — Oradea-Mare.

Oradea-Maren a „BIHORUL“ (Lloyd) orth. koser étterem!

Oradea-Maren a „BIHORUL“ (Lloyd) orth. koser étterem, ujonnan átalakítva és fényesen berendezve, megnyilt. Alkalmi ebédok és vacsorák. dezve, megnyilt. Olcsó abonoma. Fris villásreggeli

Oradea-Maren a „BIHORUL“ (Lloyd) orth. koser étterem!

Kedd, 1925. máj

Tavas

Neu

férfi- és Cluj, p

על מס

שר התורה מרן

אבדוקין קלונבורג

על כל המסכתא

א ברט בעניי

אל התכתב:

Jüdische „S A F Cluj, Str. St. Lei 1.

של 20 אחיות מס 30

הלוק את ספרים בידו.

Telefon 12-2

BUZET

F. H

Gal. Reg. I

Szövei, vszon, je

bétiárák és

Minder

er

CZEL

LUTH

ké

Tele

Mosse 1155

Ciment, Duká

Cluj, Str. Bucovin

MECH

papirkon

Temesvár II. — Gyárt: Papirtroml gyezőt, bohócsapkát.

Vezérképviso Bihar, Besztercena egyet pedig Arad, gyék részere. — C kereskedők jönnek

tat

Tavaszi újdonságok
érkeztek

Neumann M.

férfi- és fiu ruhaáruháza
Cluj, Plata Unirii No 14.

ספר "דור רביעי" על מס

הולין מהרב הגאון האמיתי שר התורה מרן
משה שמואל גלזנר זצ"ל אבדוקן קלונבורג
החבור מפיץ אור חדש על כל המסתתרת
מגלה עמוקות באופן מפלאי בפנים בעניני
שיטות וטרופות

הרוצה להשיגו יפנה אל החתבת:
Jüdische Buchhandlung

"S A F R U T H"
Cluj, Str. St. O. Josif (Szép-u.) 1.

מחירו — Lei 150-

חברות וישיבות ותתי מקבלות התורה של 20 אחוזים מ-30
אחוזים מהמחיר ומוליים שרשמים להחליף את ספרים במחיר
רביעי יפנה אליו.

Telefon 12-29. „Bador“ No 2396

BUZETZKÓ utóda

F. Kuck

Gal. Reg. Ferdinand No 2.

Szővet, vdszon, jehernemü, harisnyu, flanel
bélésárak és paplan nagyraktára.

Mindenhol csak

eredeli
CZELL-sört
és
LUTHER-sört
kérjen.

Telefon 516
Messe 1155 Főraktár

Ciment, Dokász & Tsa cégnél
Cluj, Str. Bucovina (v. Munkácsy-u.) 28

MECHANICA

papirkonfekció ipar.

Temosvár II. — Titu Malorescu I.

Gyárt: Papirtrombitát, tombolajegyet, le-
gyezőt, bohócsapkát, szerpentint, konfettit stb.
Vezérképviselőt keres: Kolozs,
Bihar, Besztercenaszód, Szatmár megyék,
egyét pedig Arad, Alsófehér, Hunyad me-
gyék részére. — Csak jól bevezetett nagy-
kereskedők jönnek számításba, kik utaz-
tatnak is.

A Bőripari Rt.
bőrdisznó, bőrönd- és táska-
áragyár

Specialis szaküzlet egyéni áruiban

Ierakat megnyitotta

Javítások és átalakításokat vállalunk

Clujon
Cal. R. Ferdinand (Wesselényi-u.) 2.

Berson

gummisarak és gumitalp a cipőnek feltétlenül szükséges kelleke. Ruganyos járást biztosít, megvéd nedvesség ellen, olcsóbb és tartósabb a bőrnél.

Kényszereladás kikötés miatt
Fischer üvegüzlet
Cluj

Építkezés miatt megkezdődött az olcsó nagy elárusítás a

"GÓLYA"

áruházban.

Virágos crepon .... métere 25 lej
Mosó delain ..... métere 30 lej
Crep marocain mosó, métere 58 lej
Etamin és grenadin.. métere 68 lej
Szövés hibás flaneltakaró drbja 95 lej
140 cm. széles férfi gyapju-
szövet métere .....135 lej

Selymek, szövetek

rendkívül olcsó áron.
Telefon 9-57.

A kolozsvári monostori
Fő üzlet: Ghillányi-ut 5-7.

Czell sörgyár
Bador 2285

URSUS
világos

HERCULES
dupla maiáta

Főüzlet: Ghillányi-ut 5-7.

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
Trench Line

Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkből:
New-York — Canada
Guba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
és más kikötőkbe.
Információkkal és jegyekkel szolgál:
„SARNIA“ S. A. Bucurest.
Pasagiul Comédia
Táviratcím: Transatbuc.
Bador 2590

25 május 5
SEK
tíve 6 lej. Leg-
30% kedvezmény
fizetendő
osógép, Cifka-
ix és egy emel-
tlyu eladó. Naf-
s. Blaj. 8939
z 4 lejért laká-
a Moşior — Mo-
129) a Jókai-
ávoztott „Ajour“.
közönség-zives
t kéli továbbra
d.-né. 8940
gefűrtö kosere
nk mit Würst-
Timisoara zuffer-
vent. verzielen.
er Adm. 8951
an vasformák
de jókarban le-
1000 kg. úrtar-
adók. Rothbart
ea-Mare 8948
otorokat
yersolaj, diesel,
10 lóerőtől föl-
t állapotban is,
egvételre. Sche-
pészmérnök, Ti-
fojdu-utca 13.
1819
koru intelligens
sszony, ki a ri-
kásokban jártas,
zvez-tést vagy
tességet vállal-
ajánlatokat „Jó-
jeligére a ki-
gizett fiatallem-
erszakmában is
alm zást keres,
„Szombat“ jel-
p kiadóivatala
Motorok
20—60 HP. Ben-
0, 16 HP. Nyers-
20, 40, 45 HP.
50 HP. Gőz-
stabil 30, 40, 50,
HP. Compound-
70, 80 HP. ösz-
gyárilag javitva
zállíthatók, ked-
melett. Kérjen
t. Friedrich
Timisoara.
eplice
k
nd-
s és
ku-
ellátás
áli uta-
ények.
őigazgatósg
ea-Mare.
Armed
epem!

SPORT

Az eső elmosta
a fontosabb mérkőzéseket

MTK-NAC 1:0, Bukarest—Konstantinápoly 1:1,
Haggibbor-KMTE 3:0, KAC-Akadémia 1:0

(Cluj-Kolozsvár, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Sáros, esőtől felázott pályán folytak a vasárnapi mérkőzések, a fontosabbak pedig, mint például a magyar-osztrák, a Zidenice—Kinizsi, elmaradtak. Kolozsváron a bajnokság utolsó fordulójából két mérkőzést játszottak le, a hátralevőt pedig valószínűleg 17-én fogják lebonyolítani. A CFR-pályán egy kombinált marosvásárhelyi csapat szerepelt a KKASE—CFR kombinált ellen igen mérsékelt sikerrel.

Részletes eredmények:

Kolozsvár: Haggibbor—KMTE 3:0 (0:0). Bíró: Adorján Ödön. A munkáscsapat az első félidőben még birta az iramot, a másodikban azonban visszaesett és a technikai fölényrel bíró Haggibbor könnyen nyerte a mérkőzést. Három ifjúsági játékos szerepelt a Haggibborban és megállapíthatjuk, kielégítették a csapat híveit. A mezőny legjobb embere a kis Klein volt. Virág indiszponáltan játszott. Fahn és Farkas a csatársorban kiváló nyújtottak. A gólokat Fahn (2) és Pollák rúgták. A munkáscsapatban Stark egyszerű játékot produkált.

KAC—Academia 1.0 (0:0). Bíró dr. Mitter Valér. A KAC lelkes játékkal nehezen tudott csak győzni a főiskolai csapat felett, amely minden erejét latba vetette a küzdelemben annak tudatában, hogy az elsőosztályból való kiesése függ e mérkőzéstől.

CFR-MSE (Marosvásárhely) kombinált—CFR-KKASE kombinált 1:1 (0:0). Bíró Grim Kálmán. Gyenge, nivótlan mérkőzés, melyen a vásárhelyi kombinált volt a veszélytelenebb. Góltalan félidő után a 19. percben kavardásból a vásárhelyiek érik el a vezető gólt. Tizenegyből Ujfalvi egyenlít. Rá pár percre Kolozsvár ellen 11-es, de Glanczmann mellé lövi.

Kolozsvári ifjúsági bajnoki eredmények. KAC—Victoria 2:0 (0:0), bíró Ciurel. Góllövők Heim és Zsibay. KMTE—Husos 3:2 (1:1), bíró Goldstein Izidor. KKASE—CFR 3:1 (1:1), bíró Goldner. Universitatea—Haggibbor 1:0 (0:0), bíró Krizbay.

II. oszt. bajnoki mérkőzések

RMS—Macelari 3:1 (0:1). Az RMS biztosan győzött. Góljait Curtean (2) és Baba rúgták.

Tordán a TSC—Solvay II. oszt. bajnoki mérkőzés elmaradt, mert a marosújvári csapat nem ment el Tordára.

Brassó Brasovia ifj.—Coltea ifj. 1:1 (1:0). Bajnoki mérkőzés.

Medgyes. Amateur—Victoria (Cluj) 2:1 (1:0). A 4 tartalékkal szereplő kolozsvári csapat vereséget szenvedett a rossz pályán a lelkesen játszó medgyesi csapattól, amelynek góljait a balösszekötő és Kozák, volt CFR-játékos rúgták. Bíró S. Iancu.

Nagyvárad. Magyar Testgyakorlók Köre (Budapest)—NAC 1:0 (0:0). A csapatok a következő felállításban szerepeltek:

MTK: Kropacsek—Mandl, Kocsis—Nyul I., Nádler, Nyul II.—Senkey II., Molnár, Rakitovszky, Opata, Okos.

NAC: Ströck—Bartha, Kriehoffer—Körössy, Kinigli I., Kinigli II.—Koch, Ströck Alby, Rónay, Grünbaum, Drescher.

Kezdet után rövid ideig a mezőnyben folyik a játék, majd kialakul az MTK fölénye, Lenkey II. lövésével meg is kezdődik a NAC kapujának ostroma, de sajátságos, hogy minden labda háló mellett, vagy háló fölött süvit el. A legelső labdát az MTK kapujára Körössy rúgja, az ő révén éri el a NAC a mérkőzés első kornerét, amelyet kihasználatlanul hagynak.

Helycsere után a csapatok erősebb lendülettel fekszenek be a játékba, közben Rakitovszky kiáll és helyét Weisz foglalja el. A sorozatos MTK támadások eredményre vezetnek: Opata a 2-ik félidő 22. percében körülbelül 20 méterről gólt lö, amelyet Ströck nem is kísérelt megvédeni. Ezután a játék tovább folyik. A NAC minden kísérlete, hogy egyenliten tudjon, hol Mandlon, hol a kevés munkáját nagyszerűen végző Kropacseken hiúsul meg. Morár Teofil bíró tisztjét kitünően látta el.

Arad: AA—Gloria CFR 2:0. Elsőosztályú bajnoki. Olimpia—CFR (Piski) 3:2 (2:2).

Temesváron az összes mérkőzések a hatalmas eső miatt elmaradtak.

Petrozsény: CAMP—Törekvés (Nagyvárad) 2:1 (2:1).

Bukarest: Bukarest—Konstantinápoly válogatott 1:1 (0:0).

Sparta
(volt Sugár & Deutsch) — az összes
sportcikk
szaküzlete. — Cluj, C. Victoriei 5.

Külföldi eredmények:

Budapest: Zugló—BTC 3:0 (1:0). A két-napos esőtől felázott pályán durva játékot produkált a két csapat. A vereséggel a BTC menthetetlenül kiesett az első osztályból. Az I. oszt. bajnokság állása: MTK 32, Vasas 27, FTC 27, NSC 21, III. ker. TVE 21, KAC 19, UTE 17, VAC 17, Törekvés 14, Zugló 14, BEAC 14, BTC 11 pont.

Bécs: Az osztrák-magyar válogatott mérkőzés elmaradt. A hatalmas esőzés ugyanis használhatatlanná tette a pályát. Ha az időjárás lehetővé teszi, egy mérkőzést kedden tartják meg, egyébként csak júniusban kerül eldöntésre. A rossz időjárás miatt elmaradt a WSC—FTC mérkőzés is.

Newyork: Uj világrekord a diszkoszvetésben. A Los-Angelesban megtartott kaliforniai versenyen Hauser olimpiai bajnok 47 m. 63 cm. dobással új világrekordot állított fel a diszkoszvetésben. Az eredmény 5 cm.-rel jobb, mint Duncan 47 m. 58 cm.-es világrekordja.

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

A színházi iroda közleményei

Niculescu-Basu a Magyar Színházban. A Faust keddi estei előadása iránt a közönség széles rétegeiben rendkívüli az érdeklődés. A román énekművészet egyik világhírű dicsősége: Niculescu-Basu fogja ezuttal legparádásabb szerepét, a Faust Mefisztóját énekelni. Az amerikai és európai nagy világsajtó a csodálat hangján emlékeztet meg mindenütt a Niculescu-Basu eredeti, gazdag Mefisztó-alakításáról. Niculescu-Basu csak ezen az egy estén fog fellépni a Magyar Színházban. Margaréta Lévy Ilonka, Siebel Neményi Lili, Faust Takács, Valentin Réthely lesz. Természetes, hogy a Niculescu-Basu vendégjátéka csak rendkívüli áldozatok révén volt megvalósítható s így a jegyek árát nagyon mérsékeltten emelni kénytelen a színház.

Mandarin — Janovics Jenővel. Hosszabb pihentetés után, szerdán este újra előadják a Mandarint. A rendkívüli sikerű darabnak ez lesz a 27-ik előadása. A címszerepet most is Janovics Jenő fogja játszani.

Sándor Erzsé vendégjátéka. Vasárnap óta a színházi bentiár állandó ostrom alatt áll: a Sándor Erzsé vendégjátékára keresik a jegyeket s ebből az érdeklődésből ítélve, megállapítható már most, hogy zúfolt nézőtér fogja ünnepléssel kitüntetni a magyar énekművészet ragyogó és világhírű nagyságát, a kolozsvári születésű Sándor Erzsit. Az illusztris művész először este a Traviata címszerepét fogja énekelni. Az előadást Bobescu karnagy fogja vendégként dirigálni és Germont szerepét Szabó Zoltán játssza. Szombaton este Hoffmann Meséi hármass nőszerepét fogja Sándor Erzsé énekelni.

Magyar Színház heti műsora

Kedd: Faust (Niculescu Basu vendégjátékával, Lévy Ilonka fellépésével. Mérsékelttel emelt helyárakkal, napibérlet 113 szám A, sorozat 189)

Szerda: A mandarin (Janovics Jenő fellépésével, 27-edszer, napibérlet 114 szám B, sorozat 191)

Csütörtök: Traviata (Sándor Erzsé kamara-énekesnő vendégjátékával, Jean Bobescu karnagy mint vendég. Mérsékelttel emelt helyárakkal, Premióbérlet 56 szám, sorozat 192)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Kedd, május 5. A farkasok csodája. Hatalmas történelmi dráma, 12 felvonás. A XV. századból. A francia nép hősi legendája. Fő szerepben Yvonne Sergyil, Romuald Joube és Gaston Modot.

Uránia-mozgó. Kedd, május 5. Az oroszlanfejű ember. I. rész, 10 felvonásban. Szenzációs kalanddráma. Fő szerepben Jack Perrin.

Apollo-mozgó. Kedd, május 5. A halálhőz. Szenzációs bűnügyi dráma, 5 felvonásban, a kalózok életéből. Fő szerepben Fernanda Fassi.

Az időny

Szenzációja!

védőszentje.

Az összes raktáron levő
árakat e hó folyamán
kivételesen leszállított
árakon árusítja.Az időny
Szenzációja!

LL 3246

Szerkesztőség kiad. hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. B. L. Pop. (Brassay-utca)
Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — Zs. N. Sz. —
Kéziratok kizárólag szerkesztőséghez sendők. Kéziratokat adunk vissza.

1925 május 6 Sz

Kovács Lajos lelkész cikkével, a kat a Magyar Pár bélyegez mindenki foglalkoztunk egy ismét visszatérünk írásművének jelen ama figyelemremé cikk nyomán kele kirohanása szokati nést keltett főként amelyek eddig ny tabb szemekkel a lódtak. Öszintén m a válaszok, amely zsidóság" reprezen és férfiasak voltak jességgel hiányzik megalkuvó és ma semmi csodálnival régóta az a meggy doxonnak hangoz akik itt Erdélybe a kisebbségi mag illehetők többé hizelgő epitetonj etikai értelemben hoz, az erősek odadörgölődést, jelenti. Már pedig ban nyiltan mag ban nem vádolha akar dörzsölni magaeltagadását o Ezek az emberek badult öntudatos z s csupán egy ron adag szentiment hogy közvetlenül öntudat utjára.

Azok a válasz katolikus lelkész nél beszédesebben csak a romantiku tragikus zsidó ig írja például dr. J véd, volt függetl képviselő — rev semet. Ez a rev Hajdu Frigyes é küzdőtársa most zászlaja alá állott kevesebbet. A fá Frigyes is tisztán gunkat — írja — Kovács Lajos) játságos is lenne ron tul immár o let kurzusa, a ro a brassói határoz levőleg a Magyar Nem, Oláhlápos ha urnalopás és leszavaznának az ő álláspontra ke

Dr. Hajdu F megállapítás mel konzekvenciát. F „Az utóállamo nézve elveszett megállapítás. És kezik: „Az ifjus a gondviselésnek fiatal, ha nem k akinek egyik tes dig Budapeston ideáljait? Termé keresi és találja tovább, mint an